

obzornik

glasilo delovne skupnosti

Nekoliko pod pričakovanji

GOSPODARJENJE V LETOŠNJEM PRVEM POLLETJU

PROIZVODNJA

Proizvodnja v prvem polletju znaša 482 milijonov dinarjev in je za 2,5 odstotka pod letno dinamiko, medtem ko je za 12 odstotkov večja v primerjavi z enakim obdobjem preteklega leta.

Gibanje obsega proizvodnje po temeljnih organizacijah je v primerjavi z letnim planom zelo različno. Nad plansko dinamiko je dosežena le v temeljni organizaciji Tovarna pohištva Cerknica, povsem izenačena je v Tovarni lesnih izdelkov Stari trg, medtem ko beležimo največja odstopanja v tapetniški proizvodnji in v proizvodnji izdelkov kuhinjskega programa.

Da je proizvodnja tapetniških izdelkov — pod zastavljenim planom, so vzroki predvsem v naslednjem: dobave ogrodič za sedežne garniture niso bile pravčasne, poleg tega pa so bile tudi začetne težave ob preselitvi v nove proizvodne prostore, število zaposlenih pa je manjše. Na nižji obseg proizvodnje kuhinjskih izdelkov je vplival poleg neredne dobave vrat tudi kolektivni dopust meseca aprila oziroma maja, pa tudi vpliv kopičenja zaloga ob slabši prodaji.

PRODAJA

Sezonski vplivi so v prodaji pohištva še vedno močno prisotni, kar velja zlasti za drugo tromešje. To ima za posledico doseganje planske dinamike v višini 40,3 odstotka v ekstermi realizaciji. Če upoštevamo prodajo tudi med Brestovimi temeljnimi organizacijami, znaša realizacija plana skoraj 44 odstotkov oziroma vrednostno 504 milijone dinarjev.

Vzrokov, ki vplivajo na sezonska nihanja, je sicer več, vendar najpomembnejše za to obdobje je, da se gradbena sezona oziroma dokončanje novih stanovanj, pripravljenih za vselitev, zaključuje jeseni; ljudje pa v tem času tudi varčujejo za letne dopuste.

V tem obdobju smo doživeli spremembo v sistemu prodaje — od bruto tovarniških prodajnih cen na sistem maloprodajnih cen. Po tem načinu poslovanja zajema maloprodajna cena tudi stroške oziroma udeležbo trgovine na osnovi skupnega poslovanja. V nasprotju s pričakovanji je prišlo pri nekaterih trgovskih hišah do močnega odpora proti tej spremembi, kar je povzročalo celo motnje v sprotne poslovanju, pa je zato tudi rezultat prodaje nekoliko nižji od pričakovane.

Za prodajo pohištva po temeljnih organizacijah je značilno, da sta programa Katarina in Zala iz Tovarne pohištva Cerknica še vedno sprejemljiva za tržišče; program iz Tovarne pohištva Martinjak pa je preozek za doseganje večjih uspehov na domačem tržišču. V Tovarni pohištva Stari trg je količinski obseg prodanih izdelkov zadovoljiv, nikakor pa struktura izdelkov, ker nosi še vedno najmanj polovico prodaje slabo akumulativen izdelek VEGA — 74 S. Prodaja v Tovarni pohištva Jelka Begunje je daleč pod pričakovanimi rezultati, ker se njihov del elementov Zale ni prodajal zadovoljivo, pa tudi prodaja starega programa je stagnirala. Vsekakor najslabša je prodaja tapetniških izdelkov, ker so garniture dražje od konkurenčnih, pa tudi oblikovno so manj sprejemljive.

Za prodajo žaganega lesa je veliko povpraševanja, kar velja tudi za surove iverne plošče, medtem ko pričakujemo, da bo večji odzvem oplemenitenih plošč v naslednjem obdobju, če bo stekla prodaja pohištva.

IZVOZ

V strukturi izvoza predstavlja izdelki pohištva 70 odstotkov, preostali del pa žagan les in iverne plošče. Glede na izvozno področje predstavlja konvertibilno področje 98 odstotkov vsega izvoza. Obseg izvoza je dosežen v višini 41,7 odstotka letnega plana oziroma vrednostno 72,7 milijonov dinarjev in je primerjalno z enakim obdobjem leta 1977 dosežen le z indeksom 86.

Razlogov za to je več; vsekakor je najpomembnejši finančni rezultat izvoza. Visok porast cen osnovnim surovinam na domačem trgu povzroča, da so glede na ceno vsi izdelki v izvozu negativni, nekateri celo do 50 odstotkov. Konkurenca na zunanjem tržišču je izredno ostra tako od zunanjih kot tudi domačih ponudnikov; zato po temeljnih organizacijah niti ni kakšnega posebnega prizadevanja za povečanje obsega izvoza.

NABAVA

V preteklem obdobju je potekala nabava reprodukcijskih materialov dokaj zadovoljivo, tako da zaradi tega ni bilo večjih težav v proizvodnji pohištva. Oskrba s surovinami, predvsem s hlodovino v zimskem času, pa je bila zelo problematična v Tovarni pohištva Jelka Begunje. Zato je

žaga v tem obdobju obratovala nekaj časa le v eni izmeni.

V prvem polletju beležimo visok porast cen reprodukcijskih materialov in surovin. Najvišji porast cen je bil pri embalažnem papirju — 40 odstotkov, medtem ko se za ostale materiale giblje okrog 10 do 15 odstotkov pri surovinah, pa od 9 odstotkov pri hlodovini listavcev do 16 odstotkov pri prostorninskem lesu.

VEZAVA OBRATNIH SREDSTEV

Vezava obratnih sredstev v zalozah se je letos od začetka leta do konca polletja povečala za 40,6 milijona dinarjev oziroma za indeks 118. Povečanje je v pretežni meri posledica nedovršene proizvodnje in polizdelkov (indeks 145) ter gotovih izdelkov (indeks 130). Prav tako beležimo porast tudi na plansko primerljivo poprečnih zaloz za indeks 112.

Vsekakor pomenijo vsi omenjeni kazalci zelo neugodno stanje oziroma so odraz prevelikih razlik med proizvodnjo in prodajo. Če upoštevamo, da so se zaloge izdelkov iz temeljnih organizacij primarne proizvodnje (iverne plošče, žagan les) celo

(Konec na 2. strani)

Samoupravno obveščanje delavcev

Pri uresničevanju sprejetih načel družbenega sistema informiranja se bomo sindikati še naprej zavzemali za resnične, celovite, sprotne, razumljive in jedrnat informacije, ki so pogoj za odločanje delovnega človeka in občana. Zagotavljali bomo, da bodo prišle vse pobude delavcev na mesto odločanja, dogovarjanja in sporazumevanja. Pri tem bomo sindikati dajali prednost neposrednim oblikam medsebojnega obveščanja, v katerih lahko prihaja do usklajevanja različnih interesov, mnenj in stališč.

V organizacijah združenega dela si bomo sindikati še naprej prizadevali za posodabljanje vseh načinov medsebojnega samoupravnega obveščanja. Skrbeli bomo, da bodo predlogi in odločitve pripravljeni tako kvalitetno in strokovno, da bo omogočeno delavcu pravilno odločati.

Se naprej si bomo prizadevali za uveljavljanje sredstev obveščanja v organizacijah združenega dela in storili bomo vse, da postanejo učinkovito sredstvo za medsebojno delegatsko obveščanje samoupravljalcev in hkrati njihova javna tribuna. Preprečevali bomo poskuse monopoliziranja informacij in manipuliranja z njimi.

Od službe družbenega knjigovodstva, statistike in informacijsko-dokumentacijskih centrov bomo zahtevali takšne informacije, ki po vsebini ne bodo birokratsko-tehnokratske, ampak bodo delovnega človeka in občana informirale ter spodbujale k vključevanju v samoupravljanje in v delegatski sistem odločanja. Podatki v informacijah morajo biti prikazani primerjalno, biti morajo primerljivi tako s planom kot s podatki iz prejšnjih let in z informacijami o stanju v sorodnih organizacijah; vsebovati morajo podatke o vzrokih, o možnih posledicah ter podatke o stališčih in interesih drugih subjektov v delegatskem sistemu.

V sredstvih množičnega obveščanja se bomo zavzemali za vpliv delovnih ljudi in občanov na vsebino, da bo v njih vedno prisoten delavec-samoupravljalac, njegovo delo in rezultati dela ter da bodo sredstva množičnega obveščanja omogočala delovnim ljudem in občanom vpogled v prav vse procese družbenega odločanja.

(Iz osnutka sklepov 9. kongresa
Zveze sindikatov Slovenije)

Za poletne mesece — poletni (vodni) posnetek

Nekoliko pod pričakovanji

(Nadaljevanje s 1. strani)

znižale, je še toliko bolj zaskrbjujoča rast zalog pohištva.

Vezava sredstev v zalogah, ki je večja od predvidene, ima za posledico pomanjkanje likvidnih sredstev na ziro računih temeljnih organizacij. Posledice se kažejo tudi v podaljševanju plačilnih rokov oziroma plačevanju obveznosti z menicami do 90 dni in s tem priznavanje obresti do 12 odstotkov nad dogovorjenimi roki plačila. Vendar je vse to lahko le začasna rešitev in če se obseg zalog ne bo povečeval; v nasprotnem primeru sledi zmanjševanje nabave repromaterialov in s tem zmanjševanje obsega proizvodnje. Iz vsega tega lahko sklepamo, da se posledice na koncu pokažejo tudi v slabšem finančnem rezultatu.

FINANČNI REZULTAT POD PLANOM

Celotni prihodek za prvo polletje se ugotavlja in obračunava na osnovi novega zakona o ugotavljanju in razporejanju celotnega prihodka in dohodka. Po tem zakonu se v bilančni aktivni izkazuje dejanske zaloge in se vse v prihodek vsa realizacija, plačana ali zavarovana do konca polletja, pa tudi, če so plačila oziroma zavarovanja plačil prispela do 15. julija 1978. S tem so v celoti izpadle tako imenovane »zaloge v obračunu«.

V strukturi celotnega prihodka po posameznih elementih ni bistvenih odstopanj glede na plan, razen pri ostanku čistega dohodka, ki je nižji na račun višjih osebnih dohodkov in prispevka za stanovanjsko izgradnjo.

Polletje je z izgubo zaključila le Tovarna pohištva Martinjak in to samo na račun obračunske enote — proizvodnje tapetniških izdelkov v novih proizvodnih prostorih v industrijski coni Podskrajnik. Ta enota naj bi se do konca leta tudi oblikovala kot nova temeljna organizacija. Ostale temeljne organizacije so zaključile polletje brez izgube. Po začasni delitvi sta Tovarna pohištva Stari trg in Tovarna pohištva Jelka Begunje ustvarili premajhen dohodek, da bi lahko pokrivali skupno porabo in obveznosti po občinskih sporazumih za krajevne skupnosti, razvoj kmetijstva in cestnega sklada, medtem ko ostale temeljne organizacije te obveznosti lahko pokrivajo.

Doseženi rezultati ob polletju so:

Element	Plan 1978	Doseženo I. pol. 78	Indeks
— celotni prihodek	1.073.163	521.311	49
— skupni dohodek	356.934	177.191	50
— čisti dohodek	231.360	118.207	51
— ostanek čistega dohodka	36.397	15.223	42

v 000 din

Montažni oddelek v Tovarni pohištva Cerknica

HITREJŠA RAST OSEBNIH DOHODKOV

Povprečni osebni dohodki znašajo za prvo letošnje polletje 4659 dinarjev in so se povečali v primerjavi z enakim obdobjem preteklega leta z upoštevanjem osebnih dohodkov temeljne organizacije Jelka Begunje za indeks 116, sicer pa za indeks 114. Glede na planirano predvidevanja o gibanju osebnih dohodkov znaša porast za 2 odstotka. Po temeljnih organizacijah je vsklajena rast v primerjavi s planom le v Tovarni pohištva Cerknica in v Tovarni pohištva Stari trg, medtem ko so največja odstopanja od plana v Tapetništvu Podskrajnik za indeks 106, v Tovarni lesnih izdelkov Stari trg, v Tovarni pohištva Jelka Begunje in v Tovarni ivernih plošč za indeks 105, manjša odstopanja pa beležimo v Tovarni pohištva Martinjak za indeks 102 in v Skupnih dejavnostih za indeks 101.

Glede na dosežene rezultate gospodarjenja je rast osebnih dohodkov primerna le v Tovarni pohištva Cerknica in v Tovarni lesnih izdelkov Stari trg. Po podatkih iz periodičnega obračuna ob polletju lahko zaključimo, da še vedno premalo spremljamo in usklajujemo rast osebnih dohodkov z rezultati gospodarjenja.

T. Zigmund

POMOČ JELI

28. maja letos je Industrijo pohištva JELA Šabac, članico sestavljene organizacije Slovenijales — proizvodnja in trgovina, močno prizadel nenaden požar. Požar je povsem uničil lakirnico, s čimer je bila proizvodnja furniranega pohištva za nekaj časa docela onemogočena.

Po določilih samoupravnega sporazuma, ki ureja odnose znotraj sestavljene organizacije, se ob elementarnih nesrečah solidarnostna sredstva za pomoč prizadetim delovnim organizacijam izdajajo iz rezervnega sklada. Združene delovne organizacije, članice SOZD Slovenijales, naj bi prispevale denarno pomoč v znesku 2.500.000 dinarjev po kriteriju, ki velja za oblikovanje celotnega prihodka delovne skupnosti sestavljene organizacije za prvo polletje 1978.

Po teh kriterijih bi Brest prispeval 330.000 dinarjev. Prav v teh dneh ustrezni organi upravljanja v Brestovih temeljnih organizacijah razpravljajo in sklepajo o tej solidarnostni pomoči.

Prva dela pri rekonstrukciji v TP Cerknica so se že pričela

O samoupravnih in gospodarskih zadevah

S PRETEKLE SEJE DELAVSKEGA SVETA SOZD SLOVENIJALES

Na pretekli seji delavskega sveta SOZD Slovenijales je dnevni red obsegal obravnavo izpolnjevanja planov posameznih delovnih organizacij, članic sestavljene organizacije, izpolnjevanje planov proizvodnih in trgovske delovne organizacije ter obravnavo predloga samoupravnega sporazuma o medsebojnih pravicah, obveznostih in odgovornostih delovne skupnosti SOZD in združenih delovnih organizacij.

Pripombe na osnutek samoupravnega sporazuma o medsebojnih pravicah, obveznostih in odgovornostih delovne skupnosti SOZD in združenih delovnih organizacij je usklajala posebna komisija.

Brestove pripombe so bile le deloma upoštevane.

Tako naj bi dela oziroma naloge, ki so težko merljiva in katerih učinek je težko porazdeliti med članice SOZD, opredelili dogovorno skupaj in jih financirali vsi po nekom ključu (dohodek), medtem ko naj bi dela oziroma naloge, ki so res skupna vsem članicam SOZD, opredelili v skladu z letnimi programi dela za vsako združeno delovno organizacijo posebej, razčlenjeno po posameznih področjih dela.

Ni bila pa upoštevana pripomba, da se vsa ostala dela oziroma naloge, ki niso skupna vsem, ampak le nekaterim delovnim organizacijam v delovni skupnosti SOZD, lahko organizirajo in opravljajo, njihovo financiranje pa se uredi s posebnim samoupravnim sporazumom, ki ga sprejmejo le zainteresirane delovne organizacije. Dela oziroma naloge, ki po obsegu, kvaliteti in porabnikih niso določena, naj ne bi bila zajeta v tem samoupravnem sporazumu.

Prav tako nista bili upoštevani pripombi Bresta, da je treba dela in naloge, ki jih plačujemo po nekem ključu, ker so težko merljiva in katerih učinek je težko porazdeliti med članice SOZD, zasesti po planu delavcev (delovnih mest), ki ga potrdijo združene delovne oziroma temeljne organizacije ter da letni finančni plan in letni program oziroma plan del in nalog sprejmejo združene delovne oziroma temeljne organizacije, delavski svet SOZD pa jih verificira.

Brest se zavzema za takšno financiranje delovne skupnosti, da bodo posamezne članice sestavljene organizacije financirale samo tista dela oziroma naloge, za katere bodo zainteresirane, da jih opravi zanj delovna skupnost sestavljene organizacije.

Ker vse pomembnejše pripombe Bresta niso bile upoštevane

v celoti, so bili naši delegati proti takšnemu predlogu sporazuma. Kljub temu je bil predlog sporazuma sprejet in ga je dal delavski svet v sprejem vsem članicam SOZD.

Pojavlja se torej vprašanje, ali so ostali delegati (iz drugih delovnih organizacij) po strokovni, pa tudi po samoupravni plati dovolj pretehtali umestnost naših pripomb.

Za prvih pet mesecev 1978. leta je naša delovna organizacija dosegla 35 odstotkov realizacije na

domaćem trgu, 32 odstotkov v izvozu ali povprečno 34 odstotkov v primeri z letnim planom. V primeri z enakim obdobjem lanskega leta pa je realizacija za 14 odstotkov večja.

Po vrednosti realizacije na zaposlenega v obdobju prvih pet mesecev je Brest na 14. mestu med 23 delovnimi organizacijami, ki so v Slovenijalesu. Na prvem mestu je SVEA Zagorje, LIV Postojna je drugi, ALPLES tretji. Na dnu lestvice so STOLARNA Dobropolje, Tovarna meril Slovenj Gradec in JELA Šabac. Po vrednosti izvoza na zaposlenega je Brest na 10. mestu. Prva je lesna industrija Radomlje, druga SVEA Zagorje, tretji KLI Logatec.

Brest je prek Slovenijales — trgovine prodal blago v vrednosti 69.327.000 dinarjev na domačem trgu in 26.187.000 dinarjev v izvozu, kar skupno znaša 32 odstotkov celotne prodaje Bresta v tem obdobju.

A. Perčič in M. Jakovac

Vsakoletno srečanje borcev

Tudi letos smo na BRESTU organizirali srečanje borcev — delavcev Bresta, izmed katerih jih je precej v zasluženem pokoju.

Na Dan borca — 4. julija — so se zbrali v delavski restavraciji v Cerknici. Na srečanje je prišlo okoli 120 borcev.

Vsak udeleženec je že ob vходу dobil rdeč nagelj in Brestovo značko. Pevski zbor TABOR je s svojo pesmijo že na začetku ustvaril posebno vzdušje.

Najprej je borce v imenu sindikata pozdravil predsednik koordinacijskega odbora Brestovega sindikata tovariš ing. Slavko Rudolf. V pozdravnem nagovoru je poudaril pomen takih srečanj; dejal je, da z njimi obujamo velik pomen narodnoosvobodilnega boja, obenem pa je to oblika praznovanja tega pomembnega praznika.

Prisotne je pozdravil tudi glavni direktor tovariš ing. Jože Strle, ki je seznanil borce z uspehi, ki smo jih v zadnjem času dosegli na Brestu. Spregovoril je tudi o naših novih naporih, ki jih vlagamo za razvoj delovne organizacije. S pesmijo pevskega zbora je bil svečani del srečanja zaključen.

Kot običajno je vsak udeleženec dobil tudi knjigo s partizansko tematiko.

Po pogostitvi so borci sproščeno pokramljali med seboj o doživetjih med osvobodilno vojno, o življenju in delu doma in na Brestu.

J. Klančar

OBVESTILO BRALCEM

V juliju in avgustu — obeh polletnih, najbolj »počitniških« mesecih — iz objektivnih »počitniških« razlogov ne bomo pripravili priloge OBZORNIK ZA OBČANE. Redno jo bomo spet začeli izdajati s septembrom, ko bodo dejavnosti samoupravnih in družbenopolitičnih skupnosti ter družbenopolitičnih organizacij znova živahnije.

Domače tržišče in prodaja

V letošnjem prvem polletju smo se na tržišču pohištva in lesnih izdelkov srečevali s kopico težav in sprememb, tako da se je morala prodajna služba v tem obdobju izredno prizadevati.

Ze takoj na začetku leta je prodaja pohištva upadla, predvsem zaradi dražjih modelov dnevnih sob in tapetniških izdelkov. Zaloge so v celoti začele naraščati, tako da je bilo potrebno posredovanje zveznega izvršnega sveta. Da bi prodajo pohištva pospešili, je zvezni izvršni svet predlagal boljše kreditiranje kupcev in manjši obvezni polog pri najemanju kreditov za pohištvo z 20 odstotkov na samo 10 odstotkov.

Istočasno so vsi proizvajalci pohištva sprožili celo vrsto različnih propagandno — prodajnih akcij, s katerimi naj bi pospešili in seveda povečali prodajo svojih izdelkov.

Seveda tudi na Brestu nismo zaostajali, temveč smo storili vse, kar je v nastalem položaju bilo mogoče in ocenjujemo, da uspeh ni izostal. Čeprav nismo presegli letnih oziroma polletnih obveznosti v prodaji, sodimo, da so rezultati, boljše rečeno realizacija, za prvih šest mesecev dokaj realni.

Nekoliko slabše rezultate ugotavljamo pri prodaji tapetniškega oziroma tapetiranega pohištva, kar je delna posledica preozkega asortimana, delno pa tudi začetnih težav v sami proizvodnji. Glede na to, da intenzivno pripravljamo nove izdelke in se

bo tudi proizvodnja postopoma normalizirala, ni bojazni, da tudi na področju prodaje tapetniških izdelkov ne bi dosegli zaželenih uspehov.

Prodaja osnovnih sobnih programov ZALA in KATARINA je v začetku leta tudi nekoliko zstala, toda predvsem zaradi spremenjenih cen v tem obdobju. Ze v juniju in juliju prodaja teh programov narašča, tako da je pričakovati, seveda z nekoliko večjimi napori trgovine in naše prodajne službe, zadovoljivo prodajo v drugem polletju.

Ne glede na takšne ugotovitve pa je potrebno pripravljati nove modele, ki naj bi postopoma, delno ali v celoti, zamenjali sedanje sestavljive programe.

Vse predolgo čaka tržišče našo novo jedilnico JASNA, ki smo jo pokazali že na spomladanskem velesejmu v Zagrebu. Občutna praznina je nastala že od jeseni 1977, ko smo prenehali s proizvodnjo jedilnice LIVING, tako da smo razen prometa izgubili tudi dober del kupcev, ki se oskrbujejo pač z drugimi jedilnicami. Če bomo jedilnico JASNA posredovali tržišču vsaj v septembru, so dobri izgledi, da popravimo tudi prodajo in prodajne rezultate.

Prodaja pohištva v naših lastnih SALONIH je bila v predvidenih okvirih plana. Tudi v začetku leta je bila prodaja dokaj zadovoljiva in kar je najvažnejše, v naših lastnih prodajalnah dobro prodajamo tudi izdelke, ki jih sicer zaradi določenih razlo-

gov v prodajalnah drugih trgovskih podjetij ne prodajajo. Takšen način prodaje je perspektiven za tako celovito proizvodnjo, kakor je Brestova in je eden izmed najboljših načinov, ker zagotavlja prodajo vseh proizvodov lastnih proizvodnih temeljnih organizacij, zato ga je potrebno še naprej razvijati.

Do 15. avgusta bomo odprli še dva lastna prodajna salona v Bitoli in v Sarajevu in ocenjujemo, da bomo povečali delež prodaje v lastnih prodajalnah za 30 odstotkov.

V želji, da bi čimprej zadostili določilom zakona o združenem delu in da bi postopoma prišli na poslovanje po samoupravnih sporazumih na osnovi dohodkovnih odnosov smo uspeli spremeniti dosednji način poslovanja. Tako smo od sedanjega načina prodaje po bruto tovarniških cenah prešli na sistem enotnih maloprodajnih cen. Ta sicer popolnoma normalna in na osnovi dosedanjih predpisov edino dopustna poslovna odločitev je naletela pri trgovcih na različen sprejem, tako da smo doživeli nekaj neugodnosti, pa tudi zastoj pri prodaji našega pohištva nekaterim velikim trgovskim hišam v državi, pa tudi v Sloveniji.

Ker pričakujemo na tem področju nove spremembe, se bomo najbrž že v bližnji prihodnosti srečali s težavami in zastoji v prodaji, vendar mislimo, da le začasno in kratkotrajno.

Prihaja namreč nekoliko ugodnejši čas za prodajo pohištva, saj

Pred skladiščem gotovih izdelkov

so navadno jesenski meseci sezonski ne samo za prodajo pohištva, temveč tudi ostalih proizvodov lesne industrije.

Ne glede na sezono pa je nujno spoznanje vseh proizvajalcev, trgovcev in družbenih dejavnikov, da moramo uvesti normalne in sprejemljive cenovne odnose med surovinami in finalnimi izdelki ter med proizvodnjo in trgovino.

Struktura prodaje po republikah se v prvem polletju ni bistveno spremenila. Nekoliko je narasla prodaja le v Makedoniji. Sicer pa pričakujemo večjo prodajo v Bosni in Hercegovini ter

v Makedoniji, na kar bodo vplivali tudi novi lastni prodajni saloni.

Ker nas do konca leta čakajo še velike obveznosti in če naj izpolnimo zastavljeni plan, bomo še naprej tudi s pomočjo lastne potniške službe temeljito obdelali celotni jugoslovanski trg kot smo to več ali manj uspešno delali tudi v preteklosti.

Mirno lahko rečemo, da bomo že ob devetmesečnem obračunu poslovanja za gotovo beležili primerne rezultate. Jamstvo za to so naši kvalitetni, v svetu in v domovini priznani izdelki.

F. Turk

Brestovi propagandni nastopi

Kadarkoli govorimo o reklamni in propagandi, nehoti pomislimo na veliko denarja, ki ga v ta namen porabimo mi ali druga podjetja. Resnici na ljubo je pač treba priznati, da je reklamiranje česar koli — v našem primeru seveda proizvodov, ki jih proizvajajo naše temeljne organizacije — zelo draga zadeva. Istočasno pa moramo priznati, da brez reklame ne more danes poslovati nihče — tudi zasebnik ne, še manj pa seveda podjetje takšnih razsežnosti kakor je Brest.

Razveseljiva je ugotovitev, da organi upravljanja v temeljnih organizacijah in poslovalni organi na Brestu reklamne akcije podpirajo in pri rednem planiranju sredstev v te namene ni velikih težav, čeprav mora biti sleherni član kolektiva seznanjen, kako so ta sredstva porabljena.

Vsekakor pa je zelo važno, kako pripraviti uspešno reklamo, se pravi, na kakšen način potrošniku prikazati izdelek. Gre za to, da na najmanj vsiljiv način vzbudimo v potrošniku radovednost za ogled in seveda za nakup nekega proizvoda. Seveda je kvaliteto in estetsko izdelan proizvod najboljša reklama za vsakega proizvajalca, da pa do nakupa sploh pride, je nujno naslednje:

- predstaviti ime in poslovni predmet delovne organizacije;
- dosednji, že doseženi uspehi na tržišču;
- predstaviti posamezni proizvod prek oglasov v radiu, časopisih in revijah, pri čemer je treba izbrati ustrezna sredstva obveščanja, upoštevajoč število in kupno moč prebivalstva;
- predstaviti posamezen proizvod prek televizijskih oddaj oziroma s telopi in v filmih; postopek pa je enak kot v časopisih in revijah;
- v vse ustrezne trgovine in tudi po pošti pošiljati prospekte izdelkov, po možnosti z nadrobni skicami, izmerami in z opisom namembnosti izdelka;
- obiskovati sejme in razstave v domovini in v tujini in na njih praktično prikazati vzorce oziroma prototipe izdelkov (predvsem novih modelov);
- in še mnogo drugih načinov, ki jih tokrat ne bi naštevali.

V letošnjem prvem polletju smo realizirali že več pomembnih reklamno-propagandnih akcij in sicer:

— Akcija za predstavitev novega programa ZALA. Poslužili smo se večine naštetih medijev in sicer na področju vsega jugoslovanskega tržišča.

— Akcija za predstavitev ivernih plošč s poudarkom na oplemenitenju iverici.

— Pripravljamo akcijo za predstavitev novega modela jedilnice JASNA.

— Izdelava katalogov tapetniškega blaga.

— Izdelava prospektov ZALA, KATARINA, kuhinj BREST/0, 01 in 03. Medtem smo že drugič ponatisnili prospekte, čeprav je vsakokratna naklada 10.000 izvodov.

— Izdelava prospektov za iverne plošče z vsemi opisi in nadrobnostmi.

— Razen omenjenega propagiramo ime in izdelke Brest na vseh večjih letališčih v državi, na tramvajih in avtobusih v vseh glavnih mestih republik.

Poslužujemo se okrog 50 odstotkov vseh radijskih postaj v državi (predvsem lokalnih, ki so dobro poslušane) in vseh televizijskih središč po republikah. Sodelujemo na različnih telesnovzgojih prireditvah domačega in mednarodnega pomena. Mnogi športniki v državi nosijo Brestov znak na svojih dresih (košarkarji, kegljači in drugi). Tudi izdelava in razpečevanje značk z znakom BREST je eden izmed načinov reklamiranja oziroma širjenja imena, pa tudi pojma BREST — POHIŠTVO.

Kar zadeva sejemске prireditve, smo letos sodelovali le na spomladanskem sejmu v Zagrebu; delno smo razstavljali v razstavnem prostoru Slovenijalesa v Moskvi in bili na razstavi, ki jo je priredil Zavod za gospodinjstvo v Ljubljani — s kuhinjami.

Poleg vsega omenjenega smo nenehno v stikih z vsemi propagandnimi mediji v državi. Od naših potreb in možnosti pa bo odvisno, kaj bomo še storili na tem področju do konca leta.

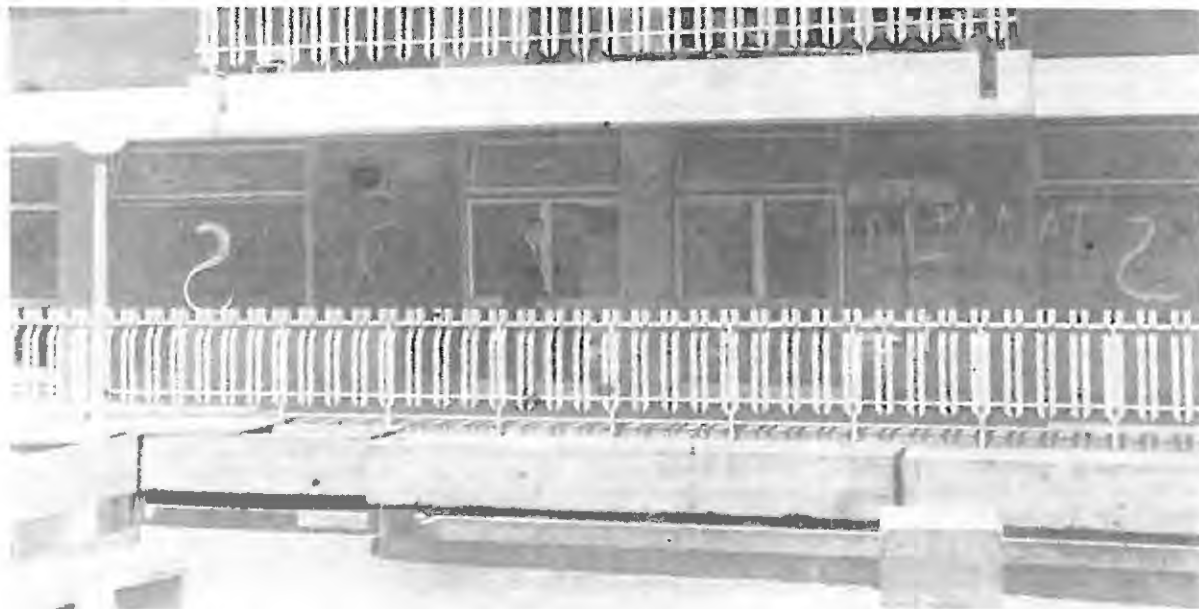
Naj samo še poudarim, da je Brest pravočasno ubral tisto pot, ki mu je poleg resnične kvalitete prinesla tudi zaslužen ugled doma in v tujini.

F. Turk

Brestovi novi prodajalni

Na gornjem posnetku prodajalna v Bitoli, spodaj v Sarajevu

Brestove prodajne zmogljivosti se bodo povečale. 16. avgusta bo v Bitoli otvoritev našega prvega Salona pohištva v Makedoniji. V Sarajevu pa pričakujemo otvoritev prodajalne 1. septembra. Dela na obeh objektih sta v zaključni fazi. Po prijavah na oba razpisa je kadrovska komisija izbrala delavce, ki bodo delali v obeh salonih. Pred otvoritvijo bodo prišli v Cerkljico, kjer bodo spoznali proizvodnjo, predvsem pa naše pohištvo ter način dela v našem salonu.

Marginalije o obveščanju

Zvezna skupščina je dala v javno razpravo osnutek resolucije o temeljnih družbenega sistema informiranja... Vrsta sistemskih zakonov in še posebej zakon o združenem delu posveča posebno pozornost in mesto obveščanju... Na knjižnem trgu je kopica brošur, ki govorijo o obveščanju in komuniciranju, izhajati je pričela tudi posebna revija Obveščanje in odločanje... Vse družbeno-politične organizacije imajo v svojih kongresnih in drugih gradivih zelo izčrpno opredeljeno področje obveščanja... Organizirani so številni seminarji in posveti o obveščanju in o organiziranju informacijskih sistemov in tako naprej in tako naprej...

Skratka, dosti napisanega, dosti besed. Pričujoče razmišljanje nima namena, ponavljati vseh teh načelnih, splošno priznanih in dostikrat ponavljanih stališč, ampak nanizati nekaj drobnih, mimobežnih utrinkov (ali če hočete, marginalij) o tem, kako se s temi stvarmi srečuješ tako mimogrede, ob svojem delu.

OBVEŠČANJE IN SINDIKAT. Ne kaže ponavljati in dokazovati, kako pomembno vlogo in naloge ima sindikat pri obveščanju zlasti v združenem delu (zakon o združenem delu, kongresni sklepi, posebna komisija pri republikanskem sindikatu in tako naprej). Zato je močno čudno, da se poročilo na nedavni skupščini obšinske konference sindikata tega področja skorajda ni dotaknilo, še bolj pa čudi to, da je obveščanje v delovnem programu za prihodnje obdobje našlo le en sam splošni stavek. Tudi sicer za naše glasilo sila težko dobimo kakršnokoli informacijo o delu sindikata. Laže je pač na sestankih ponavljati splošne ugotovitve o obveščanju kot se s temi vprašanji neposredno spopadati...

Iz razprave mladih se je izcimila čudna ugotovitev: eno so problemi mladih, drugo pa problemi delovne organizacije.

Na koncu se je vendarle izoblikovalo takšno stališče: v svojih internih glasilih naj mladi pišejo o svojih internih vprašanjih, v glasilih delovnih organizacij pa naj se predvsem spopadajo z zadevami, ki jih v njihovem delovnem okolju neposredno in življenjsko zadevajo (denimo: študijska, kadrovska in stanovanjska politika, pripravištvost, delovna praksa, politično in samoupravno delo mladih v delovni organizaciji in podobno).

OBVEŠČANJE V DELEGATSKEM SISTEMU. Prav o tem je bilo že ogromno napisanega in povedanega. Kot rdeča nit se je

ozadju posveta predvsem vzpostavljanje tesnejšega vsebinskega sodelovanja med glasili in revijo LES. Pomembneje je, da so bile izmenjane izkušnje in je bilo sklenjeno, naj postane to stalna oblika sodelovanja, s čimer bi bilo obveščanje v lesni industriji bolj organizirano, učinkovito in usklajeno. Na teh posvetih bi morali izdelati tudi celovit sistem obveščanja ter koncepte oziroma temeljne vsebinske zasnove posameznih občil — od internih informatorjev mimo glasil delovnih organizacij in sestavljenih organizacij do revije LES.

OBVEŠČANJE V SOZD SLOVENIJALE. Pred leti je nekaj časa izhajalo glasilo SOZD Slovenijales (sedaj ga izdaja samo trgovina), vendar ni našlo svojega vsebinskega koncepta in se ni moglo zakoreniniti med delavci sestavljenih organizacij. Na pobudo vodstev družbenopolitičnih organizacij SOZD naj bi to glasilo znova oživili. Izdelani so bili varinanti predlogi o obliki, ceni in financiranju (sodelovanje vseh delovnih organizacij v SOZD). Žal pa nista bila nadrobnejše opredeljena vsebinski koncepti glasila in mesto, ki naj bi ga imelo v sistemu samoupravnega informiranja v SOZD.

Brestovo stališče je bilo nekako takšno-le (o predlogu je razpravljala skupni delavski svet): načelno smo za izdajanje glasila, vendar je treba najprej natančno izdelati celotni sistem samoupravnega obveščanja v SOZD in v njem jasno opredeliti vlogo tega glasila; dokler bo le-ta zastavljena tako splošno in načelno kot doslej, tudi naše stališče ne more biti drugačno kot načelno.

OBVEŠČANJE V NAŠI DELOVNI ORGANIZACIJI. Navzven velja Brest za eno izmed tistih delovnih organizacij, kjer je obveščanje dokaj organizirano in razvejano. Pa vendar temu ni povsem tako: sestanki informativnih skupin niso vedno najboljše pripravljene, kar velja tudi za zbor delavcev; sprejemanje različnih samoupravnih sporazumov je mnogotirno, pa se izgublja pregled nad sklepi o sprejemanju, vsi sporazumi pa tudi niso arhivirani na enem mestu; tudi prava gradiva za seje organov upravljanja ni najboljša; premalo je sodelovanja in razumevanja nekaterih strokovnih služb ter nekaterih vodilnih in vodstvenih delavcev do obveznosti obveščanja — v najrazličnejših oblikah; odkar ne izhaja več Informator, tudi ni več kratkih, aktualnih informacij in obveščanja vnaprej, pa še bi lahko naštevali...

Bil je sicer zastavljen okvirni sistem samoupravnega informacijskega sistema na Brestu, s katerim bi reševali najnujnejše od naštetih zadev; žal se je zataknilo pri kadrovskih vprašanjih... Lahko pa mirno zatrdimo: če bomo to vprašanje prepustili stihiji ter večirnemu in ohlapnemu reševanju, se bomo znašli v takšnem labirintu zagat, pa morda tudi neljubih političnih pojavov, da se bomo težko izkopal iz njih. Sama po sebi in neorganizirano pa se ne bo rešila nobena zadeva.

Tako je torej nametanih nekaj utrinkov o obveščanju v našem neposrednem prostoru in času. Najbrž se bodo komu zdeli preozki in na prenizki ravni, saj je menda boljše govoriti bolj splošno in načelno, pa to nikogar neposredneje ne zadeva. Morda pa bo iz nametane le moč izluščiti kakšen dobronameren predlog.

Pa naj bo zato za zaključek izveč iz osnutka sklepov kongresnega sindikata: »Še naprej se bomo zavzemali za resnične, celovite, sprotne, razumljive in jedrnat informacije, ki so pogoj za odločanje delovnega človeka in občana.«
B. Levec

Vsako jutro: serviserji grede na pot...

Delo serviserjev

Opremljati stanovanje je vsekar veseli dogodek v družinskem krogu. Da imajo družine lepo, kvalitetno in funkcionalno pohištvo, pa je velika obveznost tovarne do kupcev, če naj zadosti vsem tem pogojem. Tehnične in prevozne napake, ki se pojavljajo med nastajanjem in prodajo naših programov, pa zelo uspešno rešuje moštvo enajst serviserjev, saj uredi kar 95 odstotkov prispelih reklamacij. To delo zahteva odlično poznavanje proizvodnega programa, iznajdljivost, prilagodljivost na terenu, odlično voznisko sposobnost, prijetne odnose s ljudmi in podobno.

Obiski na domu zahtevajo kar polno mero poslovne kulturne etike, saj se stranke, naši kupci, dobro zavedajo, da je rok za rešitev reklamacije petnajst dni. Nekateri stranke imajo odrgnjeno omaro ali fotelj brez gumba za pravo katastrofo, toda ko Jakob ali Jože ali Rafael, Marjan, France, Lojze, pregledajo stanje, potem je pač treba reklamacijski zapisnik podpisati. Reklamacija rešena z dne...

Delavnik serviserja se navadno začne pred šestimi uro jutraj z nalogo, da čez dan reši 5 do 8 strank, pač odvisno od težavnosti terena in vrste reklamacije. Serviser se zatem zaplete v pro-

metno mrežo, išče naslove, obrača zemljevid Ljubljane, Reke ali Zagreba ali Splita. Zelo prijetno pa je reševati zadeve na podeželju. Ljudje so bolj prijazni, laže prenašajo poglede na reklamiran element, več ali manj po stalno doma. Skratka, naše kombije je moč srečati povsod, saj so do polletja prevozili nad 150.000 kilometrov.

Tudi težave imamo. Smo v nefunkcionalnih prostorih, nimamo stalnega zaledja z rezervnimi deli, avtopark je precej iztrošen, sodelovanje med tehnologijo in kontrolami je mrtvo. Podoba reklamacij je do sedaj stoodstotno pokazala, da bi z malo več pazljivosti pri transportiranju pohištva precej ublažili število reklamacij.

Ob razmeroma redkih dneh, ko smo vsi doma, se spontano pogovorimo o morebitnih na novo odkritih napakah; vsak si je prav gotovo pridobil kakšno novo izkušnjo. Včasih se razleže po delavnici tudi kup nejevolje, češ, tega ni bilo doma, pa onega, stranka se je odselila in tako naprej.

Ampak tista volja, da uresničimo zdrava in poštena načela: »za pošteno plačano hočem imeti tudi kvalitetno,« nas še ni minila.
S. Červak

Ocenili smo naše delo

PREDKONGRESNA DEJAVNOST MLADIH V TOVARNI LESNIH IZDELKOV STARI TRG

Javna razprava o osnutkih dokumentov za 10. kongres Zveze socialistične mladine Slovenije je sestavni del predkongresne dejavnosti mladih, organiziranih v osnovnih organizacijah, občinskih konferencah in drugih oblikah organiziranega delovanja.

28. junija smo mladinci Tovarne lesnih izdelkov Stari trg skupaj s sekretarjem občinske konference tovarniškim Otoničarjem predelali gradiva in ocenili delo v obdobju po prejšnjem kongresu. Ugotovili smo, da je bilo naše delo v tem obdobju dokaj plodno. Izpeljanih je bilo nekaj akcij, žal pa ni uspela akcija za organiziranje dopolnilnega izobraževanja za dokončanje osnovne šole. V tej akciji smo si najbolj prizadevali, toda naleteli smo na gluha ušesa; vse skupaj se je končalo v osnovni šoli Stari trg. Takšen neuspeh pa slabo vpliva na delo mladincev, ki izgubljajo zaupanje v mladinsko organizacijo in v njeno vodstvo.

Ob predkongresnih razpravah se nam zdi pomembno, da smo o našem delu razpravljali v sodelovanju z ostalimi osnovnimi organizacijami v naši krajevni skupnosti. V Loški dolini imamo skupno predsedstvo, vendar do sledi do skupnih akcij mi prišlo.

Podobne težave z nepovezanostjo so tudi v sodelovanju z

osnovnimi organizacijami v okviru Bresta in z drugimi družbenopolitičnimi organizacijami. To se največkrat pokaže pri skupnih akcijah. Posledica tega je, da pri skupnih akcijah sodelujejo samo mladinci ene osnovne organizacije.

S. Turk

ZDRAVSTVENA LETOVANJA BRESTOVIIH DELAVCEV

V majski številki Obzornika je izšel razpis o letošnjem regresiranem zdravstvenem letovanju. Zdaj je akcija še v polnem teku. Rezervacije so v glavnem urejene in marsikateri delavec se je že vrnil s tega letovanja okrepljen in z novimi močmi za delo.

Letos bo na regresirano zdravstveno letovanje odšlo približno 56 delavcev iz vseh temeljnih organizacij. To je sicer nekoliko manj kot lani, vendar še vseeno zadovoljivo, saj so letos delavci — letovanci zastopani iz vseh temeljnih organizacij:

TPC — 29
TPM — 8
Prodaja — 2
Tapetništvo — 3
SD — 5
TLI — 1
Jelka — 5
TIP — 2
TPS — 1

V. Bevc

OBVEŠČANJE IN SZDL. V preteklih letih je bilo več pobud (tudi v našem glasilu smo o tem pisali), da bi na skupnem posvetu ocenili sistem informiranja v občini in v naših delovnih organizacijah ter da bi za to področje deloval neki skupni, usklajevalni organ. Prav sedaj se pri občinski konferenci SZDL oblikuje svet za informiranje, vendar na pobudo »od zgoraj«. Glede na to, da so se pobude rojevale tudi »od spodaj«, pričakujemo, da bo ta organ, če bo resno zastavil delo, odigral vidno vlogo za večjo učinkovitost obveščanja v naši občini.

OBVEŠČANJE IN MLADINA.

Pred časom je bil nekakšen republikanski mladinski seminar, ki je med drugim vseboval tudi (zelo slabo pripravljeno) temo: obveščanje v delovnih organizacijah in mladi, h kateri so bili vabljeni tudi delavci, ki se ukvarjajo z obveščanjem, iz nekaterih večjih slovenskih delovnih organizacij.

tudi v naših razgovorih (objavljenih v Brestovem obzorniku) s predstavniki krajevnih skupnosti in samoupravnih interesnih skupnosti ter s posameznimi delegati vlekla ugotovitev, da je delegatsko obveščanje neustrezno in premalo učinkovito. Delovni ljudje in občani malokdaj vedo, o čem bodo odločali bodisi neposredno bodisi prek delegatov, prav tako pa so redko obveščeni o sprejetih odločitvah in sklepih najrazličnejših samoupravnih in družbenopolitičnih skupnosti. Nekdo bi pač moral biti tudi za to odgovoren.

Morda bo vsaj delne rešitve našel že omenjeni svet za informiranje pri SZDL, ki združuje predstavnike večine zainteresiranih in odgovornih za obveščanje v naši občini.

OBVEŠČANJE V LESNI INDUSTRIJI. Nedavno je poslovno združenje LES sklicalo posvet urednikov glasil delovnih organizacij slovenske lesne industrije. Zanimarimo dejstvo, da je bilo v

NAŠI LJUDJE

»PREVEC Ivan gre jutri z družino na dopust nekam na morje. Stopite danes k njemu in se pogovorite z njim za našo rubriko o naših ljudeh. Slikal sem ga že.« Nekako takole me je obvestil fotograf našega Obzornika.

Na večer, ko se je vreme po neurju nekoliko zboljšalo, sem stopil proti tistemu delu Kamne gorice, kjer je v preteklih letih z obilo truda, s posojili bank in delovnih organizacij nastalo lično naselje novih hišic. Njegovo gnezdo, če tako imenujem hišico, v kateri biva z družino, stoji čisto na koncu ograde, od koder naprej vsaj nekaj časa ne bodo več brneli kompresorji in ne enolično premlevali mešalni stroji.

Našel sem ga prav pri sila važnem opravilu. Z vodo, kunjo in nekakšno kemično mešanico je gladil in izpiral svojo »stoenko« ob izdatni pomoči hčerke in sina.

Beseda je dala besedo in pogovor je stekel, da je bilo veselo, čeravno je bil nekoliko nestrpen, saj sem ga zmotil pri tako važnem opravilu. Naslednje jutro gre s svojo družinico drugič v svojem življenju na dopust — taborit.

Pred osemindesetimi leti mu je stekla zibelka v skromni delavsko-kmečki družini v Mahnetih. Tam je skupaj še z dvema bratoma odraščal ob pomoči skrbnih staršev, ki še živita, dokler ni stopil na trdna tla. Vse

do odslužitve kadrovskega roka v JLA je zidaril, kot sam pravi. Na Reki, kjer je oblekel vojaško suknjo, se mu je nasmešnila sreča in se začela izpolnjevati stara želja vseh mladih. Opravi je osnovne izpite za voznika motornih vozil in nato v Zagrebu, kamor je bil premeščen, še ostale izpite, ki so potrebni za vožnjo težjih vozil.

Po prihodu iz vojske se je zaposlil kot voznik pri SGP Gradincu, pa v Transavto, pri Gradnjah v Postojni in pred sedmimi leti dokončno vrgel sidro na Brestu, kjer je še danes.

Krmila težkih tovornjakov so opravila svoje. Zato je bil pred dobrim letom iz transporta premeščen za voznika osebnega službenega vozila.

In tako sva ob klepetu prišla na področje delovanja v družbenih organizacijah.

Tovariš Prevec je namreč že četrto leto predsednik združenja šoferjev in avtomobanikov v Cerknici. To funkcijo mu je zapalo 99 članov. Danes jih ta organizacija šteje že 144. Med ostalim je potožil, da se ta organizacija podobno kot mnoge druge nenehno srečuje s finančnimi težavami, ki jih skušajo zmanjšati z občasnimi prireditvami. Najbolj znana in obiskana je tista ob njihovem prazniku v juliju, ko kolone vozil z vozniki in njihovimi svojci v strogem redu

prevozijo progo od Cerknice do Rakeka in nato do Starega trga in med potjo počastijo spomin ob spomenikih padlih za to, kar danes imamo.

Precej težav pri opravljanju svoje predsedniške dolžnosti ima tudi ob organiziranju skupnih srečanj članstva, ki so večinoma odsotni in s svojimi železnimi konjički razkropljeni po vsej občini in izven nje.

Se in še bi kramljala sedeč pred hišo, toda mlada dva sta dala slutiti, da sta že nestrna, ker bodo v zgodnjih jutranjih urah odrinili na morje. Tako pa sva se lahko samo poslovila: Srečno vožnjo, dobro počutje in obilico oddiha v krogu družine. Potem pa zopet na svidenje!

S. Bogovčič

DELEGATI GOVORE

Ko je bil leta 1974 sprejet zakon o samoupravnih interesnih skupnostih in ko so bile volitve v splošne delegacije, sem bil v TOZD Tovarna pohištva Cerknica med ostalimi v to delegacijo izvoljen tudi jaz.

Na prvi seji skupščine samoupravne interesne skupnosti socialnega skrbstva pa so me izvolili za predsednika skupščine. V združeno delegacijo za socialno skrbstvo in za zaposlovanje sem bil izvoljen tudi letos — sem pa delegat še v nekaterih drugih družbenih skupnostih.

Kot predsednik skupščine samoupravne interesne skupnosti socialnega skrbstva občine Cerknica sem v preteklem mandatu obdobju opazil, da delegati zlasti v tej skupščini lahko veliko prispevajo s svojim aktivnim delom, s predlogi in stališči za boljše urejenost tega področja.

Socialno skrbstvo je dejavnost posebnega družbenega pomena in obsega dejavnosti in ukrepe, s katerimi naj bi zagotavljali pomoč ogroženim posameznikom, družinam in skupinam delovnih ljudi in občanov, varnost mladostnikom, za katere ne skrbijo starši, in drugim osebam, ki niso zmožne skrbeti zase ali za svoje

li splošne delegacije, so delegati prihajali na skupščino izmenično. Delegati tako niso bili seznanjeni, o čem pravzaprav razpravljajo in sklepa skupščina, kakšna vprašanja rešuje ta samoupravna interesna skupnost.

Delegati niso bili seznanjeni z gradivi preprosto tudi zato, ker niso obiskovali sestankov delegacije. Seveda je bila kot posledica tega slaba obveščenost delegatov v obeh smereh.

Če se delegati z delavci pred sestanki delegacij ne posvetujejo, so delavci prav gotovo prizadeti in zato tudi težko opravljajo svojo delegatsko dolžnost. To pa je bila največja slabost delegatov v splošnih delegacijah. Zelo malo je bilo povratnih informacij; skoraj da ni bilo primerov, da bi vodja delegacije ali kakšen drugi njen član obveščal delavce na njihovih zbiorih o dejavnosti delegacije in o sklepih skupščine samoupravne interesne skupnosti.

Že velikokrat je bilo ugotovljeno, da so gradiva preobširna in za delegacije težko razumljiva. S to ugotovitvijo seveda soglašam tudi jaz in mislim, da je potrebna delegacijam strokovna pomoč pri obdelavi gradiva, pa tudi pri organizaciji obveščanja delavcev. Mislim, da bi delegacije uspešneje delovale, če bi se pred skupščinami posluževale strokovnih delavcev za področja, ki jih rešujejo samoupravne interesne skupnosti.

Delegacija za socialno skrbstvo bi na primer lahko povabila na sejo delegacije socialno delavko, ki bi seznanila člane delegacije s problematiko v temeljni organizaciji.

Tudi ostali strokovni delavci bi morali nuditi več pomoči delegacijam in jim pomagati oblikovati stališča, ki naj bi jih delegat povedal na skupščini.

Verjetno bi morale več storiti za uspešno delovanje delegacij v združenem delu tudi strokovne službe samoupravnih interesnih skupnosti; le-te vse preveč pričakujejo pobud od delegacij. Te službe bi morale dajati že z gradivom alternativne predloge oziroma rešitve.

Ne bi bilo napak, če bi strokovne službe samoupravnih interesnih skupnosti pred skupščinami sklicevale sestanke vodij delegacij. Na teh sestankih bi te službe obrazložile gradivo, ki so ga pripravile za skupščino. Mislim, da bi le tako naredili korak naprej in dali delegacijam, ki so sedaj ustrezneje organizirane, spodbudo za aktivnejše delo, saj bi gradiva lažje in strokovneje dojemale.

Najpomembnejše pri taki obliki pomoči pa je, da bi delegati lažje stopili pred delavce, jih seznanjali s svojim delom in gradivom ter posredovali povratne informacije.

J. Klančar

Del nekega običajnega dneva

Ob dogovorjenem času, nekaj pred peto uro zjutraj, sem prisel v kabino Brestovega mercedesa, natovorenega z elementi Zale, Mojce, Vege in s stoli, ki so jih naročile trgovine v Zagorju, Trbovljah in v Litiji. Kratek pozdrav z voznikom Stanetom in že se peljeva skozi spečo Cerknico, čez Rakek in Unec po avtocesti proti Vrhniki. Parkirni prostor na Lomu je bil docela napolnjen s tovornjaki in z najrazličnejšimi vozili počitniških nomadov, ki so ta kraj izkoristili za še kako potreben predah. Na enem izmed tovornjakov opazim dva od karambola močno zdelana avtomobila. Za njuna lastnika in družino je letošnjega dopusta verjetno konec. »Danes pa bo karambolov!« pripomni Stane. »Takšno vreme ti napravi iz cestišča pravo smuko.« še pripomni.

Ura se bliža pol šesti. Na cesti je čedalje večji promet. Prevladujejo štirikolesni hladilniki, ki ob tem času, verjetno nekoliko zapozneli, razvažajo blago po trgovinah. Na vpadnici v Ljubljano je že prava gneča, katere se skuša Stane izogniti tako, da na križišču zavoji na Aškerčevo in z nje na Titovo cesta. Kazalec se bliža šesti uri. Iz vpadnice pred mostom v Črnučah sunkoma pridrvi »fičo«, katerega lastnik je verjetno zadremal. Tokrat jo je odnesel brez posledic. Toda kaj bo jutri?

Do konca Vira pri Domžalah se tudi promet naglo zmanjša. Do prve zasebne postaje na Trojanah nič posebnega. Dežuje čedalje bolj. Brisalci in stroj enakomerno brnijo. Midva si misliiva svoje. Ob takem vremenu drugače ne gre in voznika ne želim motiti. Na Trojanah se v znanem lokalni mukoma prerineva do strežnega pulta in sva za naše cerkniške pojme neznansko hitro postrežena s kavo.

Čez tiste ride proti Zagorju Stane previdno vrti volan. Prometa skorajda ni. Kdo bo le vozil v takem naliivu!

V Zagorju se ne ustaviva. Do sedme ure manjka še nekaj minut in trgovine še niso odprte. Stane odpelje naprej v Trbovlje. V Zagorju bo odložil na poti nazaj v Litijo. Nekaj po sedmi uri sva pred skladiščem trgovske organizacije 1. junij. Dežuje kot za stavo. Človek ima občutek, da bo voda zdaj zdaj zalila vso trboveljsko kotlino.

»Razložili bomo v centralnem skladišču!« pove od dežja nejevoljna oseba. Stane začne manevrirati z vozilom. Večkrat naprej, nazaj in z njegovo pomočjo se avto le reši iz te zakotne skladiščne katakombe. Pred centralnim skladiščem se operacija z vozilom spet ponavlja. Skladišnikom se ne da na dež. Končno se le odločijo in pomagajo Stanetu, ki v premočeni srajci dodaja elemente.

Pred trgovino Jugotelmike v Zagorju se zongliranje z volanom ponavlja, vendar trgovka nikakor ni zadovoljna. Stane ji na vse pretege dopoveduje, da avtomobila le ne more spraviti v že tako prenapolnjeno trgovino. Končno dosežeta kompromis: Stane pomakne vozilo nekaj decimetrov bliže vrat, stroga predstavnica lepšega spola pa odene svoje varovance s plastičnimi vrečami in raztovarjanje Zale se s pomočjo Stanetove, od dežja premočene postave, začne. Med tem opravkom skočim v deset korakov oddaljeno trgovino in kupim dva zajetna sendviča. Želodec je začel protestirati. Verjetno tudi Stanetov ni na boljšem. Vrnem se, ko je delo končano. Oseba nama vsa zadovoljna z nasmeškom izroči značke. Ne bom opisal začetnega ceremoniala, po katerem naj bi morali naročeno blago vrniti nazaj v cerkniško skladišče, saj je bila vsega kriva le ploha, ki noče in noče nehati.

Pred trgovino Izbire onkraj mosta se zadeva z iztovarjanjem ponavlja in blago je hitro oddano. Stane sede za volan, obriše od potu in dežja moker obraz. Strese zmečkano srajco, vključijo gretje in motor ter zapelje proti Litiji. Na poti ob umazani Savi se pomenkujeva in ne gre mi v račun tista zadeva pred Jugotelmiko. Stane zatrjuje, da so take zadevice običajne za voznike našega transporta in so nanje pač navajeni. O tisti osebi pa ima lepo mnenje. Pripominja le, da je preveč gostobesedna, sicer pa prijetna. Naj bo po njegovem. Pred skladiščem trgovine Centromerurja v Litiji je solidno nadstrešje in iztovarjanje je pod njim. Stanetova srajca je dobivala pred trgovino Potrošnje spet dodatno osvežitev. Ko tako sedim v kabini in si ogledujem inventar, opazim, da za sedežem visi lep površnik, ki je primeren ravno za tako deževje. Ko Staneta opozo-

rim na to, se samo nasmeje, vključijo gretje in kmalu se iz njegove srajce kadi kot iz njive, kadar jo obisi jutranje sonce. Tako je nazadnje avto, če ne štejemo naju dva, prazen in vračava se domov.

Pred Zaborštom je naenkrat kolona vozil in ob cesti za kak meter skrajšan »fičo« v objemu »stoenke«. Ob obeh številni firbi. Akterjev tega objema pa že ni nikjer. Na koncu Tržaške spet dva stisnjena audija z oznakama D. Pri Brezovici moder morris v obcestnem jarku, pred njim pa do osi v blatu pogreznjen tovornjak, kateremu se je ta nevspečnost pripetila verjetno zato, vsaj po napeti verigi sodeč, ker je hotel rešiti morrisa.

Do Cerknice nič posebnega. Le ogromne luže na poljih in po cesti pričajo, da je tudi doma čezmerno deževalo.

Na koncu moram še povedati, da sem se vozil z Stanetom BARAGO, voznikom transporta, ki skupaj s sedemindvajsetimi tovaršji prevažajo naše pohištvo po vsej domovini. Potovanje s katerim koli izmed njegovih tovarišev bi bilo podobno današnjemu. Vožnja, razkladanje, štetje in spet vožnja. Vozniki imajo svoje pomočnike samo na vozilih s prikolico in vlačilci. Na ostalih vozilih razkladajo sami vozniki. Pri tem razumemo, da odbirajo naložene elemente, ki jih izročajo trgovcem in vodijo tudi statistiko oddanih elementov natanko po naročilu. Vozila jim nakladajo v skladišču s pomočjo dvigal. Vsak element tehta v povprečju 60 do 90 kilogramov, teh pa je na vozilu v povprečju za šest ton. Če je proga krajša, voznik opravi več voženj na dan in take vsakodnevne tone le niso mačji kašelj.

Ima pa delo voznika le svoje mikavnosti (vsaj za nekaj let), ker ni enolično. Na cesti je vsak trenutek nekaj novega. Pri vsem tem pa mora biti previdnost stodostotna, če želi priti do cilja brez posledic.

Morda kdo poreče, da ni nič posebnega napisano. Res je. Toda to je bilo le nekega dne od zgodnjega zajtrka do kosila. Danes je bil v trboveljskih ridah, jutri bo v Novem Sadu. Podobno tudi njegovi sotovariši. Dan za dnem. Zda tja, jutri kam drugam.

S. Bogovčič

pravice in koristi, obsega pa tudi druge ukrepe, s katerimi naj bi občanom zagotavljali usposabljanje za življenje in delo.

Za preteklo mandatno obdobje bi ocenil delo splošnih delegacij kot uspešno, vendar je treba pri tem vedeti, da so bili to začetki in da nekatere stvari vendarle niso stekle tako kot bi morale. Mislim, da so delegati na skupščini prispevali premalo polemik, predlogov, stališč in mnenj.

Tudi z udeležbo smo imeli težave, saj smo dosegli v tem obdobju le 58,3 odstotkov udeležbe. Nekatere delegacije se niso niti sestajale, kaj šele, da bi proučevale gradivo, seznanjale sodelavce z njim in delegirale delegate za skupščino. Ker smo ime-

Običajni prizor vsako soboto: vozilo pripravljamo za brezplačno dobavo našega pohištva potrošnikom

Vrtni prostor restavracije JEZERO tudi v poletnih dnevih sameva. Zato igrajo delavci te ustanove na njem »mali nogomet«, da bi s tem privabili goste

V javni razpravi je ...

... PRAVILNIK O SPLOŠNIH OKVIRIH IN POGOJIH ZA NAJEMANJE IN DAJANJE KREDITOV

Po veljavnih predpisih, ki urejajo bančno poslovanje oziroma kreditiranje, lahko najemajo in dajejo kredite, potrebne za nemoten potek svojega poslovanja vse organizacije združenega dela. Njihovo najemanje in dajanje kreditov pa mora biti okvirno urejeno v samoupravnem splošnem aktu. V takem aktu mora biti določeno zlasti, za kakšne namene se sklepajo kreditne pogodbe, za kolikšno dobo, po kakšni obrestni meri in pod kakšnimi drugimi pogoji. Zakon še navaja, da vsako odstopanje od okvirov, opredeljenih z ustreznim samoupravnim splošnim aktom, pomeni neupravičeno razpolaganje z družbeno lastnino. To pa pomeni, da je kaznivo.

Tudi BREST ima veliko opraviti z najemanjem in dajanjem kreditov in sicer so ti krediti namenjeni za najrazličnejše poslovne povezave oziroma naloge. Doslej imamo določila o medsebojnem kreditiranju razporejena v različnih samoupravnih splošnih aktih — v glavnem v samoupravnem sporazumu o združitvi v delovno organizacijo ter v samoupravnem sporazumu o skupnih osnovah in merilih za pridobivanje in razporejanje dohodka. Glede na opisano stanje pa je potrebno, da področje kreditiranja uredimo podrobneje v posebnem samoupravnem splošnem aktu.

Skupni delavski svet je zato na svoji pretekli seji razpravljal o osnutku Pravilnika o splošnih okvirih in pogojih za najemanje in dajanje kreditov. V tem aktu je določeno, da se krediti najemajo:

- za osnovna sredstva,
- za obratna sredstva,
- za prodajo blaga na potrošniške kredite,
- za stanovanjsko izgradnjo in za gradnjo objektov družbenega standarda,
- za premostitev morebitnih izrednih gospodarskih težav, kjer se poslovanje zaključuje z izgubo, za odpravo posledic večjih nesreč (požar) ali elementarnih neizgled (poplava, potres ipd.).

Za enake namene, kot so opredeljeni za najemanje kreditov, se krediti lahko dajejo drugim organizacijam združenega dela in

drugim družbenim oziroma zasebnim pravnim osebam.

Pogoji, pod katerimi BREST oziroma njegove temeljne organizacije najemajo in dajejo kredite, so dokaj podrobno opredeljeni. Poudarjeno je izhodišče: povprečna stopnja obresti za posamezne vrste kreditov (kratkoročni — dolgoročni). Pravilnik ureja tudi način zavarovanja kreditov, ki jih BREST daje. Predvideno je zavarovanje kredita s tem, da mora kreditodajalec izročiti ustrezno število menic, ki zapadejo z zapadlostjo anuitet. To se pravi, da lahko BREST vnovči posamezno menico za posamezen obrok posojila, ki ga mora kreditodajalec vrniti.

Ker bo pravilnik dogovor vseh temeljnih organizacij BRESTA, ne bo smela nobena izmed njih najemati in dajati kreditov izven sprejetih določil. Ker pa poslovno življenje večkrat zahteva hitro, izjemno ukrepanje, predvideva omejeni akt rešitev tudi za take primere in sicer tako, da se kreditne pogodbe, ki naj bodo sklenjene po drugačnih pogojih kot so določeni v pravilniku, sklepajo le na podlagi vnaprejšnjega sklepa skupnega delavskega sveta. To pomeni, da morajo takšno — izjemno najemanje ali dajanje kreditov prenesti vse temeljne organizacije.

Gradivo za opisani pravilnik je v javni razpravi. Skupni delavski svet bo sredi avgusta obravnaval morebitne pripombe delavcev posameznih temeljnih organizacij, jih uskladi in akt sprejel.

Z. Zabukovec

NOVO VODSTVO OBČINSKEGA SINDIKATA

Rado PONIKVAR — predsednik
Slavko RUDOLF — podpredsednik
Filip ŽAGAR — sekretar
Drago FRLAN — član
Stanislav KOČEVAR — član
Fikret MEHADŽIĆ — član
Anton PERČIĆ — član
Miran PETAN — član
Aleksandra ŠEGA — član
Janez ŠTRITOF — član
Miro URBAS — član

Dela tudi v prihodnje dovolj

SKUPŠČINA OBČINSKE ORGANIZACIJE ZVEZE SINDIKATOV

Konec prejšnjega meseca je imela občinska organizacija sindikatov svojo skupščino. Na njej so najprej sprejeli poročilo o delovanju v minulem štiriletnem obdobju, nato pa še tako imenovano delovno usmeritev za prihodnje. Na koncu je skupščina razrešila stari občinski svet in izvolila novega ter volila delegate za slovenski in jugoslovanski kongres sindikatov in evidenciral delegate za člane republiškega sveta.

Poročilo o delu občinskega sveta Zveze sindikatov za obdobje 1974—1978 je bilo zelo obširno, saj so bile v njem zajete dobre in slabe strani v delovanju občinske sindikalne organizacije v minulem obdobju. Na začetku poročila ugotavlja, da je bilo delo sindikatov zastavljeno na osnovi sklepov 8. kongresa Zveze sindikatov ter dokumentov drugih družbeno-političnih organizacij.

Seveda sklepi preteklega kongresa Zveze sindikatov Slovenije še niso povsem uresničeni in so še vedno aktualni, zato jih je potrebno še naprej uresničevati. Osnovna naloga sindikatov je razvoj samoupravnih odnosov v temeljnih organizacijah združenega dela. Tako je bilo marsikaj narejenega, da bi odločanje v imenu delavcev zamenjalo odločanje delavcev samih in da bi tako delegatski odnosi zamenjali predstavniški sistem. Sindikat je aktivno deloval v razpravi o osnutku zakona o združenem delu, po sprejetju tega zakona pa pri njegovem uresničevanju oziroma uveljavljanju. Največ je bilo narejenega v dveh največjih delovnih organizacijah v občini (Brest in Kovinoplastika), v katere je sindikat povabil na razgovor tudi sindikalne aktiviste in strokovne sodelavce iz republiškega sveta.

Kljub prizadevanjem sindikat skupaj z drugimi družbeno-političnimi organizacijami v občini ni uspel zagotoviti vseh pogojev za povsem razvejano samoupravno življenje.

Ponekod še vedno mislijo, da so vse opravili, ko so evidentirali in potem izvolili delegate v delavske svete ali v delegacije. Pomembna naloga sindikata pri tem je, da nenehno družbenopolitično izobražuje delegate na vseh ravneh in da skrbi za vsklajeno delovanje delegacij za samoupravno interesno in za družbenopolitične skupnosti s samoupravnimi organi.

Veliko aktivnosti v minulem obdobju je bilo posvečeno ustanavljanju samoupravnih interesnih skupnosti, vendar tudi na tem področju vloga sindikata še ni končana in bo potrebno s političnim delom še jasneje opredeliti vlogo teh skupnosti.

V svojem poročilu o minulem delu sindikat ugotavlja, da tudi samoupravna delavska kontrola ni storila vsega tistega, zavorlo česar je bila ustanovljena.

Na področju družbenega planiranja je sindikat svojo dejavnost usmeril v uveljavljanje položaja delavcev kot nosilcev planiranja. Pri tem se je sindikat zavzemal za demokratičnost odločanja, za ustrezno obveščenost med pripravi temeljev planov in pri uveljavljanju interesov delavcev ter si prizadeval, da proces planiranja opredeli celovite interese delavcev in da odpravimo še v procesu planiranja zaprtost, podjetniško miselnost in strokovno načelo planiranja.

Pri svojem delu si je sindikat prizadeval, da delavci obvladujejo tokove družbene reprodukcije in da povečujemo družbeno produktivnost dela kot osnovni cilj uspešnega gospodarjenja.

Veliko dela je še na področju dohodkovnih odnosov, ki še niso taki kot bi želeli. Nekatere delovne organizacije so že našle dokaj dobre samostojne rešitve, vendar jih je zelo malo. Predvsem pa ni še mogoče govoriti o prizadevanjih za dolgoročno povezanost združenega dela, saj v njem še vedno prevladujejo stari kupoprodajni odnosi, kar še zlasti velja za odnose med trgovino

in proizvodnjo. Na koncu poročila še ugotavlja, kako in v kolikšni meri so bili uresničeni posamezni sklepi 8. kongresa Zveze sindikatov Slovenije.

Poročilo je bilo torej zelo obširno, vendar so bila nekatera področja obdelana nekoliko preveč posplošno.

Posebne razprave o poročilu ni bilo, saj je skupščino pozdravilo pet gostov, medtem ko delegati iz osnovnih organizacij niso spregovorili.

Preteklost se razkriva

STARI GROBOVI NA SVINJI GORICI

Vse bolj pospešene gradnje v zadnjih letih odkrivajo po vsej Sloveniji pokopane davne priče naše kulturne preteklosti. V ta krog se vključuje tudi območje Cerknice, ki je bilo obljubeno že od starejše železne dobe naprej, ko so prebivali tod Iliri.

Že leta 1972 so pri izkopu drogova za električno napeljavo ob vznožju grička Svinja gorica blizu sedanjega pokopališča na parceli J. Komovca našli na predmete iz rimske dobe. Manjša arheološka izkopavanja v okviru VI. mednarodnega mladinskega raziskovalnega tabora v Cerknici so nato odkrila zanimive najdbe, ki so obsegale lončeno posodje, pa tudi že izdelke iz stekla, kovinske predmete in še novce cesarja Neronu.

Leta 1974 smo pri začetih gradnjah na samem gričku Svinje gorice uspeli rešiti še dva grobova, ki prav tako izvirata iz rimske dobe. Po izredno lepih in bogatih predmetih, med katerimi so najbolj izstopale posode, izdelane iz stekla ter lončene posode s plastičnim okrasjem, je bilo moč sklepati na precejšnjo blaginjo prebivalcev tistega časa na območju Cerknice, dasiravno še ne vemo natančnega mesta antičnega naselja v Cerknici.

Letošnja zaščitna arheološka izkopavanja na Svinji gorici, ki jih je ob soglasju Ljubljanskega regionalnega zavoda za spomeniško varstvo opravila Kraška muzejska zbirka Inštituta za raziskovanje krasa SAZU iz Postojne, pa so potrdila prejšnja domnevanja o večjem grobišču in da niso bili tu samo posamezni raztreseni grobovi. Žal so bila prejšnja zemeljska dela pri novogradnjah opravljena s stroji in je bilo tako več grobov, ki so bili bolj plitvo pokopani, uničenih.

V prvem delu zaščitnih izkopavanj, s katerimi smo uspeli raz-

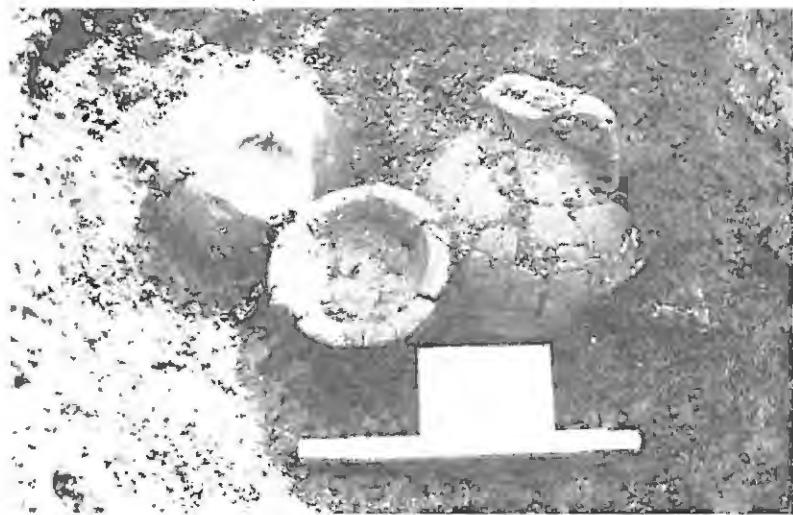
skočiti najbolj ogrožena območja predvidenega grobišča, smo odkopali 35 grobov. Veliko izmed njih jih je bilo pri vrhu že uničenih ali pa poškodovanih.

Prostor za zakopavanje svojih pokojnih so si stari prebivalci izbrali na rahlo valovitem prostoru, na severnem delu grička, od koder je prelep razgled na jezersko stran z Javorniki, pa tudi na pobočja Slivnice na drugi strani, kjer je ob vznožju tekla prastara pot.

Mrliče so po tedanjem običaju še sežigali na za to posebej določenem prostoru. Ostanke z grmade — sežgane kosti, oglje in pepel — pa so zbrali in jih položili v izkopane grobne jame, ki so jih izkopali v ilovnata tla ali pa drobč kamen, ki se tod meša z ilovico. Nekateri grobovi so bili posebej obloženi še z opeko, bolj redki pa tudi s kamniti mi ploščami, ki so jih prinesli od drugod. Največ grobov pa je bilo kar preprosto vkopanih v tla ne da bi stene jam oblagali. Sežgane kosti in oglje so bile v grobu največkrat kar na kupu ali raztresene po vsej jami; le v dveh grobovih smo našli sežgane kosti v lončeni posodi — žari.

Po tedanjih šegah so pokojnikom dajali v grobove še številne druge predmete, ki so jim bili popotnica v posmrtno življenje. Tod smo našli največ lončenih posod in posodic najrazličnejših oblik; v nekaterih grobovih jih je bilo tudi po sedem. Med njimi so zlasti zanimive ostenke — svetilke, ki imajo imena oziroma oznake izdelovalcev lončarjev. Znači sta oznaki FORTIS in OCTA-VI. Izredno lepi predmeti v grobovih so bile posode iz stekla: steklenice, vrči, vaze, skodele in stekleničke za dišave. V mnogih grobovih so bili tudi lahno ukrivljeni kratki železni noži, ki so imeli koščene držaje. Vmes pa je bilo tudi nekaj okrasnih predmetov kot so zapestnice in sponke. Bolj redki pa so bili novci.

(Konec na 8. strani)

Dragocene najdbe: lončeni vrč in krožnik iz rimske dobe

Letos — za spremembo tretje mesto

NA DEVETI LESARIADI ZMAGAL MEBLO PRED ELANOM IN BRESTOM

Tudi devete športne igre delavcev lesne industrije in gozdarstva so potrdile dejstvo, da je to ena izmed največjih športnih pririditev vrste pri nas, velika manifestacija delavske telesne kulture, predvsem pa dokaz, da delovne organizacije iz leta v leto posvečajo več skrbi organizirani množični rekreaciji delavcev, kar je eden izmed pomembnih dejavnikov pri razvijanju delovnih sposobnosti in pri prizadevanjih za večjo produktivnost dela.

Poročali smo že, da je bila letošnja lesariada 30. junija in 1. julija v športnem parku na Kodeljevem v Ljubljani. Na njej je tako kot lani sodelovalo 53 delovnih organizacij z blizu 2000 športnikov in športnic.

Letos je bil boj na vrhu negotov do zadnjega in izredno izenačen, pri čemer je imel tudi BREST vidno vlogo, saj mu je le za las ušla zmaga in je dosedanji petim prvim, enemu drugemu in enemu tretjemu mestu dodal še eno tretje mesto. Tako je še vedno ostal daleč najuspešnejši udeleženec teh tekmovanj.

Po katero mesto gremo?

KEGLJAČI TUDI LETOS ZLATI

Kegljači so ponovili lanski veliki uspeh in ostali na vrhu — z veliko prednostjo pred tekmeči in z rekordnim izkupičkom. Prav gotovo je to posledica številnih množičnih kegljaških trim tekmovanj na Brestu in še posebej skrbnih priprav. Velikišček je z 257 keglji dosegel najboljši rezultat tekmovanja, med deseterico najboljših pa sta še Založnik (249) in Šega (235).

Vrstni red (44 ekip): 1. BREST 1357, 2. LIK Kočevje 1281, 3. TP Brežice 1277 itd.

ŠAHISTKE PONOVILO LANSKI USPEH

Tudi šahistke so kljub temu, da ne tekmujejo dosti, zadržale lansko vidno uvrstitev. Ker se je izoblikovala stalna ekipa, bi ji kazalo v prihodnje tudi med letom omogočiti več tekmovanj.

Vrstni red (9): 1. Lesna, 2. BREST, 3. Slovenijales trgovina itd.

NAMIZNI TENIS (ŽENSKE) — BRON

Naše mlade igralkice namiznega tenisa se vsa leta, odkar je ta panoga na lesariadah, borijo za vrh. Tudi letos so premočno zmagale v svoji skupini in ni dosti manjkalo, da niso posegle tudi po zlatu. Morda prihodnje leto...

Mlade igralkice namiznega tenisa obetata

lanski rezultat, bi bile letos premočno prve; vendar jih je večina kegljala močno pod svojimi zmoglostmi in tako je šla po vodi vidnejša uvrstitev. Pač niso imele svojega dne... Najboljša med njimi je bila Marta Frim (178).

Vrstni red (26): 1. Novoles 999, 2. Slovenijales — trgovina 998, 3. Inles 974... 5. BREST 964 itd.

EN GOL PREVEČ...

...vendar v naši mreži. Ta nesrečni gol je zapečatil usodo naših nogometašev že v predtekmovanju in jim onemogočil, da bi ponovili lanski izredni uspeh. Včasih ima prste vmes tudi smola... Vendar so Brestu le priborili dragocenih 26 točk.

Vrstni red (44): 1. Slovenijales — trgovina, 2. GLIN, 3. Oprema... 19. BREST itd.

ŠAHISTI — SMOLA Z ŽREBOM

Šahiste iz leta v leto spremlja neprijeten žreb, ki jim skoraj vedno onemogoča uvrstitev v finalno skupino, kamor nedvomno sodijo. Tako so tudi letos običajni sredi razpredelnice...

Vrstni red (24): 1. TM Slov. Gradec, 2. Stol, 3. Marles... 13. BREST itd.

MOŠKI NAMIZNI TENIS — NAZADOVANJE

Našima igralcema namiznega tenisa je žreb izbral izjemno težko skupino in sta po pričakovanjih končala že v predtekmovanju, čeprav sta bila v igri s Stolum precej blizu zmage, kar bi ju uvrstilo kar na 9. mesto.

Vrstni red (27): 1. Javor, 2. Lesnina, 3. Meblo... 17. BREST itd.

NEVERJETNA SMOLA BALINARJEV

Balinarji res niso imeli sreče. V zelo težki skupini so sicer premagali lanske zmagovalce Stil iz Kopr, vendar izgubili z Meblom s preveliko razliko. Tako so bili ob istem številu točk v skupini zadnji, z dvema »puntoma« več pa bi lahko bili prvi.

Vrstni red (24): 1. GG Postojna, 2. Krasoprema, 3. Javor... 20. BREST itd.

PRI ODBOJKARJIH — NIČ NOVEGA

Zaradi slabih priprav in muhastega žreba (tudi oni so bili v skupini z lanskim in letošnjim zmagovalcem) od odbojkarjev nismo preveč pričakovali. Tako je tudi bilo: dva poraza in slovo od tekmovanja. Razveseljivo je le, da so pokazali boljše in bolj borbeno igro kot pretekli dve leti.

Vrstni red (22): 1. GG Bled, 2. Novoles, 3. Marles... 17. BREST itd.

KAJ JE Z ODBOJKARICAMI?

Zenska odbojcarska ekipa nas je v preteklih letih nekajkrat prijetno razveselila, sedaj pa je odšla po stopinjah svojih moških tovarišev. Nedvomno bo potrebo tej sekciji v prihodnje posvetiti več pozornosti. Brez priprav in prijateljskih srečanj med letom pač ne gre...

Vrstni red (10): 1. GLIN, 2. Lesna, 3. Marles... 10. BREST.

KDO JE ZMAGOVALEC?

Tekmovanja so se iztekla in vse je čakalo odgovor na vprašanje, kdo je zmagovalec, saj je bilo konkuurentov za vrh toliko kot še nikoli doslej.

Svečana razglasitev rezultatov: ELAN je novo ime med zmagovalci, BREST odlični tretji z malenkostnim zaostankom! Iskreno veselje v Elanovem taboru...

Že naslednji dan pa se je izkazalo, da je bil skupni seštevek napačen. Elanovci bodo morali najdragocenejši pokal, ki so ga dobili na slovesnosti in se ga tako veselili, poslati v Novo Gorico... Neodpušljiv spodrseljaj organizatorjev!

Sicer pa je bilo tudi letos malo bistvenih premikov v prvi deseterici. Znova so bile med najboljšimi večje delovne organizacije, ki posvečajo posebno skrb organizirani množični rekreaciji delavcev in v ka-

terih je mogoče od številnih delavcev, ki se rekreirajo, odbrati tudi kvalitetnejše selekcije.

Letos je bila očitna tudi izredna izenačenost med najboljšimi, saj je razlika med prvim in šestim le 17 točk. Tako bi prav lahko bil zmagovalec sleherni od te šesterice. Za oba prvouvrščena pa je značilna tudi izredna izenačenost vseh njihovih ekip, kar je v prejšnjih letih odlikovalo Brestovce.

ČRNO-BELA POBUDA BRESTA

Glede na težaven žreb v mnogih panogah, na nekaj nepredvidenih spodrseljajev, pa tudi precej smole, nedvomno pomeni letošnja Brestova uvrstitev lep uspeh.

Prav na vrhu so bile Brestove ekipe v tistih panogah, v katerih je množičnost najbolj izrazita in v ka-

lesariade. To pa ni v ničemer znižalo stroškov organizacije.

Stališča sindikata o delavskih športnih igrah so znana. Nedvomno pa je mogoče organizirati takšno prijateljsko srečanje lesarjev sicer brez bleščečega ali kičastega spektakla in brez dodatnih stroškov, vendar ob še bogatejši vsebini (problemski razgovor o rekreaciji v delovnih organizacijah, skupne kulturne prireditve in podobno).

Prihodnje leto bo jubilejna — deseta lesariada skoraj za gotovo v Novem mestu, kjer bo gostitelj Novoles, organizator prvega takšnega srečanja. Pričakujemo, da bodo prijazni Novomeščani vnesli v to tekmovanje precej svežine in nove vsebine, pa morda tudi kakšne organizacijske novosti.

B. Levec

Od naših kegljačic smo več pričakovali

terih redno vadijo in tekmujejo čez vse leto. Pri dnu pa so bile tiste panoge, v katerih je premalo sistematičnega in organiziranega dela, kjer ni množičnosti in tekmovanja med letom.

Zato bo potrebno v prihodnje zastaviti množično rekreacijo tudi v teh panogah, organizirati več tekmovanj med temeljnimi organizacijami in z drugimi delovnimi organizacijami. Tako bo moč izoblikovati kvalitetnejše selekcije tudi v teh športnih zvrsteh.

Nedvomno Brestovi uspehi potrjujejo njegovo pravilno zastavljeno organizacijo rekreacije delavcev. Leto mora postati nepogrešljiv spremljevalec delavcev ob delu, množičnost pa bo rodila tudi tekmovalne uspehe.

KAKO V PRIHODNJE?

Letošnja lesariada se je omejila zgolj na tekmovalni del — ob rutinski organizaciji — brez slavnostne otvoritve in pridiha prisrčnega vsakoletnega prijateljskega srečanja lesarjev, kar je bilo značilno za prve

SKUPNA UVRSTITEV

	točke
1. MEBLO Nova Gorica	219
2. ELAN Begunje	216
3. BREST Cerknica	214
4. SLOVENIJALE9 — trg., Lj.	205
5. STOL Kamnik	204
6. MARLES Maribor	202
7. JELOVICA Škofja Loka	181
8. LESNA Slovenj Gradec	171
9. NOVOLES Novo mesto	170
10. KLI Logatec	154
11. GG Postojna	151
12. LIP Slovenske Konjice	146
13. JAVOR Pivka	140
14. OPREMA Izola	138
15. TM Slov. Gradec	125
16. LIKO Vrhnika	123
17. LESNINA Ljubljana	122
18. GLIN Nazarje	119
19. SAVINJA Celje	108
20. TP Brežice	106
21. LIP Bled	105
22. LESONIT Il. Bistrica	103
23. GG Bled	101
24. INLES Ribnica	101
25. ALPLES Železniki	93
(Uvrščenih 53 ekip)	itd.

Pri malem nogometu je vsaka poteza še kako pomembna

POLHARSKI MUZEJ ZA OBISKOVALCE

Polharsko društvo JAVORNIK Lipsenju sporoča, da je polharski muzej na Lipsenju št. 41 (zaselek Goričice) spet odprt za obiskovalce in sicer vsako nedeljo od 10. do 18. ure — ta čas velja od 1. septembra — odtlej pa do 1. novembra pa je odprt ob nedeljah od 10. do 16. ure. Tudi izven tega časa je obisk mogoč za skupine nad deset obiskovalcev, vendar se morajo vnaprej prijaviti pri tov. Viktorju Smerduju na Lipsenju.

Ta zanimiva razstava je urejena v skoraj 260 let stari kmečki hiši. V sorazmerno majhnih prostorih skuša obiskovalcu predstaviti polha, značilnega prebivalca notranjskih gozdov, lov na polhe nekdanj in danes ter koristi lova na polhe v obdobjih, ko je bil le-ta močno razširjen.

IZ KNJIGE VTISOV OB OBISKIH POLHARSKE MUZEJSKE ZBRIRKE

— Vsa pohvala ljubiteljem polharskih običajev! Pripravili so nam sicer skromen, a vreden pomnik, ki naj zanj zvedo ne samo

PRETEKLOST SE RAZKRIVA

(Nadaljevanje s 6. strani)

Po nekaterih značilnih predmetih lahko sklepamo, da so na grobišču začeli pokopavati najbrže že pod konec 1. stoletja pred našim štetjem, pokopavali pa so še v 2. stoletju po našem štetju. Bogastvo predmetov in grobov nam govori o sorazmerni blaginji prebivalcev antične naselbine v Cerknici. Izkopanine, ki smo jih uspeli iztrgati zemlji in jih tako ohraniti za jutrišnji dan, so neizbrisni dokaz človekovega bivanja in ustvarjanja izpred dva tisoč let na obrobju Cerkniškega jezera, ki je že takrat s svojimi naravnimi lepotami privlačevalo človeka.

Odkrite najdbe so za enkrat shranjene v muzejskih prostorih, kjer čakajo na postopno obnavljanje in konzerviranje, saj so precej poškodovane. Po končni obdelavi pa bodo pripravljene in dostopne širši javnosti. Svoje dokončno mesto pa bi v prihodnje morale dobiti v kraju, kjer so bile odkrite, se pravi, v Cerknici, kjer bi na kraju samem najbolj zgovorno pričale o bogati kulturni preteklosti kraja. M. Urleb

odrasli, ampak in predvsem naša mladina. Ni zanemariti tudi turističnih vrednot polharske zbirke tu, na Lipsenju, ob edinstvenem Cerkniškem jezeru!

— Vesel sem, da je še mnogo ljudi, ki spoštujejo našo starostvetnost. Čestitam vam k vašemu uspešnemu delu!

— Mi smo zelo majhni, hodi mo v 1. razred. Tukaj smo se veliko naučili. Še bolj bomo ljubili Notranjsko.

— Lep primer entuziazma, volje in povezanosti z zemljo, iz katere izhajamo Slovenci — vsekakor vredno posnemanja!

— Zelo sem bil vesel, ko sem stopil v prelepo kmečko hišo, v kateri sem od začudenja obstal; zagledal sem zelo zanimive stvari iz polharstva. Spraševal sem se, kdo in kdaj je te prelepe stvari zbral in jih tako lepo namestil. Pogledal sem si vse stvari in mi je ostal spomin, da bi še mnogokrat moral obiskati ta prelepi notranjski polharski muzej. Največja čast članom polharskega društva!

— Zanimivo, izvirno, lepo in pristno urejeno, vredno posebej za znanec!

— Navdušeni smo nad imenitno pripravljenjo polharsko zbirko, za katero je bilo potrebno prav gotovo veliko navdušenja in dobre volje med člani polharskega društva »Javornik« in tudi, tako kaže, med domačini.

— Čestitamo članom polharskega društva »Javornik« za prizadevno in bogato urejeno razstavo, ki je nekaj enkratnega v naših krajih...

— Majhna, toda zelo simpatična zbirka!

— Vse priznanje in občudovanje članom polharskega društva »Javornik«. Naj bi Slovenci vedno imeli čimveč tako poštenih, požrtvovalnih in pokončnih ljudi!

BRESTOV OBZORNIK — glasilo delovne skupnosti Brest Cerknica n. sol. o. Glavni in odgovorni urednik Božo LEVEC. Ureja uredniški odbor: Franjo GAGULA, Vojko HARMEL, Mate JAKOVAC, Božo LEVEC, Danilo MLINAR, Leopold OBLAK, Janez OPEKA, Tomaz STROHSACK, Andrej SEGA, Miha SEPEC, Franc TRUDEN, Zeno ZEMELJAK in Viktor ZNIDARŠIČ. Foto: Jože SKRLJ. Tiska Zvezniška tiskarna v Ljubljani. Naklada 2800 izvodov.

Glasilo sodi med proizvode iz 7. točke prvega odstavka 36. člena zakona o obdavčevanju proizvodov in storitev v prometu, za katere se ne plačuje temeljni davek od prometa proizvodov (mnenje sekretariata za informiranje izvršnega sveta SR Slovenije št. 421-1/72 z dne 24. oktobra 1974).

Dovolj pazimo nase?

Kakšen je šport za starejše?

V prejšnjem sestavku smo ugotovili, da je hoja v naravi ena izmed osnovnih in najbolj primernih rekreacijskih dejavnosti starejših. Zato bomo opisali najustreznejši način hoje ter povedali nekaj o spretnosti in okretnosti v kasnejših letih.

Ko se navadimo na vsakdanjo hojo po svežem zraku (na delo hodimo peš, če je pot primerna), začnemo po malem z daljšimi koraki. Kratek korak je znamenje staranja, nazadovanja in pešanja! Z gibalnimi spremembami v hoji (daljši korak, hitrejši tempo, hoja navkreber in navzdol) nadaljujemo tako dolgo, da lahko brez težav tudi poskakujemo in po malem tečemo. Zdravniki priporočajo poleg običajne hoje v naravi tudi nekaj minut zelo hitre hoje. Tempo hoje naj bi bil tak, da se zviša število srčnih utripov za 50 odstotkov. Vsak dan bi morali zelo hitro hoditi vsaj tri minute in torej ni dovolj samo običajna hoja v naravi.

Zivahna hoja pa naj nam pomeni pripravo na zahtevnejše oblike športne rekreacije — pomeni naj nam pot do teka in do

drugih cikličnih telesnih vaj, ki zahtevajo velik pretok kisika. Ne smemo pozabiti, da so za ožilje, posebno za ohranjanje žilic lasnic najboljše tiste vaje vzdržljivosti, pri katerih pride do dovolj dolgo trajajočega in temeljitega prekrvavljenja vseh mišičnih vlaken. Kdor te vaje zane-marja, je sam kriv za odmiranje kapilar; njegove mišice postajajo z leti na pol mrtve, ker so samo še delno prekrvavljene, noge postajajo težke in hladne. S temi vajami pa preprečujemo v sedanjem času eno izmed najbolj pogostih srčnih obolenj — infarkt in seveda tudi druge bolezni srca in ožilja.

Mladi ljudje se lahko lotijo najtežjih in najbolj zahtevnih športnih panog; starejšim in stariim pa priporočamo lažje obremenitve — ne hitrega teka na kratke razdalje in tudi ne tekmo-vanja v skakanju, pač pa več hoje in hoji podobnih športov (platinstvo, športno orientiranje, golf, nabiranje gozdnih sadežev in podobno). Nogomet je tekalna igra, primerna za osebe do štiri-desetega leta, v letih staranja pa igramo raje odbojko, kegljamo

in balinamo, saj sta maksimalna mišična moč in hitrost stvar mladosti — odlika starejših pa je v vzdržljivosti in preudarnosti.

Kaj pa spretnost in okretnost?

Športna rekreacija za odrasle in starejše osebe ne bi bila popolna, če bi bile v programu samo aktivnosti za notranje organe, za mišice in sklepe. Kolikor toliko je potrebno skrbeti tudi za ohranjanje spretnosti in okretnosti. Kakor je hoja pomembna za vsa obdobja življenja, velja to tudi za igre. Ne moremo si zamisliti idealne rekreacije brez športnih iger in njim podobnih dejavnosti. Če je štiridesetletnik v formi, lahko ohranja svojo sposobnost hitrega reagiranja in iznajdljivosti v raznih situacijah z igranjem odbojke. »Odbojka je naša najljubša igra,« je izjavil 86-letni profesor, vodnik starejših članov v mariborskem »Partizanu«.

Tudi alpsko smučanje je primerna dejavnost za ohranjanje okretnosti. Nekateri igrajo tenis do visoke starosti. Tistim, ki so težji (rejeni), priporočajo zdravniki športne aktivnosti leže in sede: plavanje, kolesarjenje, čolnarjenje in podobno. O športnih igrah je znano, da niso pomembne samo kot vaje za spretnost, okretnost, natančnost, ravnotežje in reagiranje, temveč so tudi razvedrilo. Človek je predvsem duševno in družbeno bitje — šport in igre mu pomenijo tudi razvedrilo, sprostitve, potrjevanje samega sebe ter sem pa tja tudi pustolovščino. Za vitalnost človeka je njegov duh — »mens sana« prav tako odločilnega pomena kakor njegovo telesno zdravje.

Načelo zmernosti

Glede intenzivnosti vadenja poznamo nekaj splošnih načel — najbolj pomembno je vsekakor načelo zmernosti. Nič ne sme zdravju škodovati. Čim starejši je človek, tembolj naj bo zmeren pri športu, pa tudi pri delu, uživanju hrane, pitjače in poživil. Ponašamo: za starostnike niso primerne takšne telesne vaje, pri katerih gre za kar največje naprezanje, eksplozivno mišično moč, zadrževanje sape ali pa za zahtevnejše skoke. Neprimerne so tudi takšne telesne vaje, pri katerih je verjetnost padcev in poškodb — v starosti so zazdravljene sposobnosti organizma vse slabše. Znani so sicer primeri, ko stari ljudje tekmujejo na primer v teku na dolge proge ali v smučarskem maratonu, vendar mislimo, da to ne sodi na področje zdravstveno ugodne športne rekreacije.

Ker za vadbo starejših še nimamo znanstveno dognanih normativov, se moramo ravnati po občutku: če se med vadbo, po vadbi ali naslednjega dne slabo počutimo, če nas ne mika spet na igrišče, v vodo, telovadnico ali na goro, je to znamenje, da smo pretiravali. Pretiravanje pa je škodljivo in je zato ciljem športne rekreacije nasprotno.

P. KOVŠKA

NAŠI UPOKOJENCI

24. junija je odšel iz naše temeljne organizacije dolgoletni delavec Franc Urh. V Tovarni lesnih izdelkov je bil zaposlen vse od leta 1962 kot delavec na delovnem mestu direktor temeljne organizacije, s katerega je tudi odšel v zaslužni pokoj.

Franciška Klančar je bila zaposlena v Tovarni lesnih izdelkov Stari trg od leta 1972 in sicer na delovnem mestu ročno brušenje laka, od koder je odšla tudi v pokoj.

Ana Hitič je odšla v pokoj 6. julija. V naši temeljni organizaciji je bila zaposlena od leta 1967. Zvečine je delala na delovnem mestu brušenje laka, s katerega je odšla tudi v pokoj.

Delovna skupnost TOZD TLI Stari trg

ŠALA MESECA

FOTOGRAFIJA NA LEVI PRAV-ZAPRAV NI ŠALA, KAJTI MED-VED JE JULIJA ZELO ZARES OBISKAL JELKO V BEGUNJAH. NA GORNJEM DELU POSNETKA JE STARA KOTLOVNICA NA JELKI, SPODAJ PA SO ODTISI MEDVEDJIH ŠAP.

KER SO SE BRALCI NEDAVNO LEPO ODZVALI NA NAŠE POVABILO, NAJ PRISPEVAJO SVOJE DUHOVITE PODPISE K SLIKI, JIH TUDI TA MESEC PROSIMO, NAJ ČIMBOLJ DUHOVITO ODGOVORE NA ZANIMIVO VPRAŠANJE, KAJ JE MEDVED PRAVZAPRAV ISKAL NA JELKI. ODGOVORE NAJ POSLJEJO NAJKASNEJE DO VKLJUČNO 24. AVGUSTA.

Nekaj najboljših odgovorov bomo objavili, najbolj duhovitega pa nagradili s knjigo iz zbirke HUMOR, ki ji bo posvetilo narisal znani karikaturist Božo Kos.

NAMESTO ŠALE TA-LE:

Iz sklepov skupščine SIS za gozdarstvo notranjskega gozdno gospodarstva območja: »... potreben je večji odstrel ženskega spola in malo večji odstrel zrelih košut. Predlagani odstrel se poveča za 20 odstotkov.« (Dolgoročno bo treba odpreti za 20 odstotkov več novih delovnih mest.)

FILMI V AVGUSTU

- 3. 8. ob 20. uri — ameriški western BUCH CASSIDI IN KID.
- 5. 8. ob 20. uri in 6. 8. ob 16. uri — ameriška komedija ARTISTI IN MODELJI.
- 6. 8. ob 20. uri — francoski pustolovski film VIJOLICASTI TAKSI.
- 7. 8. ob 17. in 20. uri — ameriški pustolovski film TARZAN IN AMAZONKE.
- 10. 8. ob 20. uri — ameriška kriminalka PAST ZA NEVIDNEGA.
- 12. 8. ob 20. uri in 13. 8. ob 16. uri — ameriška komedija KINO ZA GROŠ.
- 13. 8. ob 20. uri — francoska ljubezenska drama ŽIVLJENJE SE PRICNE DVAKRAT.
- 14. 8. ob 20. uri — ameriški zabavni film NOROST DICKA IN JANE.
- 17. 8. ob 20. uri — brazilska drama OTALIJA IZ BAHIE.
- 19. 8. ob 20. uri in 20. 8. ob 16. uri — ameriška komedija STAN IN OLIO V TUJSKI LEGIJI.
- 20. 8. ob 20. uri — ameriški western V KLANCU NEVADE.
- 21. 8. ob 20. uri — ameriška ljubezenska komedija LJUBI ME, LILY!
- 24. 8. ob 20. uri — ameriški western KOCKA JE PADLA.
- 26. 8. ob 20. uri in 27. 8. ob 16. uri — španska melodrama PRODAJALKA VIJOLIC.
- 27. 8. ob 20. uri — ameriška ljubezenska drama JESENJA.
- 28. 8. ob 20. uri — ameriška kriminalka VEČNI ALIBI VICKA DAKINA.
- 31. 8. ob 20. uri — ameriška satira KRINKA.

V avgustu bo Kino Cerknica slavil 30-letnico svojega dela. Krajevni ljudski odbor Cerknica je namreč 24. avgusta 1948 ustanovil podjetje s statusom pravne osebe.

V dneh od 24. do 28. avgusta bo torej jubilejni teden. Obiskovalci bodo ob nakupu vstopnice dobili jubilejno značko. Značke so v zlati, srebrni, bronasti, rdeči in zeleni izvedbi in predstavljajo barvno serijo. Redni obiskovalec bo imel možnost zbrati serijo.

Letno si ogleda filmske predstave okrog 45.000 obiskovalcev, ki lahko vidjo 220 filmov v 280 predstavah.